

Kacper Rosner-Leszczyński

Uniwersytet Wrocławski

ORCID: 0000-0002-5464-6611

Dokumenty przechowywane w Izbie Aptekarskiej we Wrocławiu - zapomniane źródło do badań nad dolnośląską farmacją po 1945 r.¹

Historia dolnośląskiej farmacji po II wojnie światowej nie cieszyła się do tej pory dostatecznym zainteresowaniem badaczy. Ogólny zarys tej problematyki pióra Janusza Pluty i Olafa Gubrynowicza jest zasadniczo jedynym studium poświęconym wspomnianemu wycinkowi dziejów aptekarskich². Znacznie lepiej opracowano historię Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, które dzięki oddolnym działaniom członków i zarządu, doczekała się kilku opracowań³. Prace te są istotne, ponieważ prezentują historię towarzystwa oraz gromadzą biogramy jego członków, znacznie ułatwiając badania nad powojenną farmacją w ujęciu regionalnym. Należy

---

¹ Pamięci historyka medycyny i wieloletniego kierownika Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu dr. Andrzeja Syroki (1954–2023), który uwrażliwił mnie na tę problematykę. Dziękuję także pracownikom Dolnośląskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej za możliwość przeprowadzenia kweryndy. W szczególności p. Izabeli Podolec, która poinformowała mnie o zgromadzonym w Izbie zasobie oraz p. Annie Tokarz, która udostępniła mi dokumentację.

² J. Pluta, O. Gubrynowicz, *Przekształcenia organizacyjne w zaopatrzeniu farmaceutycznym na Dolnym Śląsku*, [w:] *Dzieje Farmacji Dolnośląskiej 1945–2000*, red. J. Pluta, J. Piątkowska, Wrocław 2001, s. 87–105.

³ *40 lat Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego*, Wrocław 1988; *50 lat Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego 1948–1998*, red. O. Gubrynowicz i A. A. Kubis, Wrocław 1998; *Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne na Dolnym Śląsku 1948–2008*, red. O. Gubrynowicz, A. A. Kubis, B. Figura, Wrocław 2008; *Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne na Dolnym Śląsku 2008–2018*, red. J. Pluta, B. Karolewicz, Wrocław 2018. Podobne prace wydane zostały dla innych oddziałów. Zob. także: *Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne*, red. J. Szewczyński, H. Plata, Warszawa 2017.

przy tym pamiętać, że nie są to badania proste, ponieważ w zasobie archiwów państwowych zachowało się niewiele dokumentów z pierwszych powojennych lat⁴. W obliczu omówionych problemów badacze historii farmacji powinni sięgnąć do źródeł znajdujących się poza zasobem sieci archiwów państwowych. Niniejszy tekst koncentruje się na scharakteryzowaniu przykładowego zasobu, który zgromadzony został w Dolnośląskiej Izbie Aptekarskiej we Wrocławiu.

W czerwcu 1945 r. powołana została Dolnośląska Okręgowa Izba Farmaceutyczna we Wrocławiu. Stanowisko Komisarza objął Leon Obrowicz, a Stanisław Rajkowski i Józef Dobrucki zostali Wiceprezesami. Siedziba Izby znajdowała się przy ul. Szewskiej 19/21 we Wrocławiu. W 1947 r. przemianowano ją na Okręgową Izbę Aptekarską we Wrocławiu. W 1949 r. Izba liczyła 309 członków, z czego 156 stanowili pracodawcy, a 153 pracownicy aptek. W 1951 r., po licznych atakach prasowych na środowisko farmaceutyczne, Izba została ostatecznie rozwiązana. O jej losach, także po reaktywacji, przeglądowo pisała Joanna Piątkowska⁵.

***

Na zgromadzony w Dolnośląskiej Izbie Aptekarskiej we Wrocławiu zasób natrafiłem przypadkowo. Po wymianie korespondencji z pracownikami, okazało się, że w Izbie wciąż przechowywany jest powojenny zasób, w skład którego wchodzi dokumenty luźne, okólniki oraz teczki z dokumentacją dotyczącą aptek oraz osób związanych z dolnośląską farmacją. Ostatnia kategoria jest tematem niniejszego omówienia. Należy mieć na uwadze, że wszystkie informacje dotyczą stanu na 2023 r., a zasób jest w trakcie opracowania przez pracownika Izby Aptekarskiej i w niedalekiej przeszłości zostanie przekazany do Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

Jeżeli chodzi o akta osobowe to posegregowano je i umieszczono w nowych, wiązanych teczkach. Przyjęto zasadę, że jednateczka gromadzi dokumenty związane z jedną osobą. Kondycja poszczególnych dokumentów jest różna, jednak ogólny stan zachowania zasobu określam jako dobry. Nieliczne dokumenty posiadają drobne uszkodzenia fizyczne. Część metalowych elementów została usunięta, pominięto jednak zszywki spina-

⁴ E. Rutkowska, *Polityka władz państwowych w Polsce wobec aptek i aptekarstwa w latach 1944–1951 na przykładzie województw: warszawskiego, białostockiego i śląskiego (katowickiego)*, Warszawa 2009, s. 15.

⁵ J. Piątkowska, *Dolnośląska Izba Aptekarska*, [w:] *Dzieje Farmacji Dolnośląskiej 1945–2000*, red. J. Pluta, J. Piątkowska, Wrocław 2001, s. 33–54.

jące fotografie z aktami. Dokumentacja posiada perforację, która najprawdopodobniej powstała w wyniku wcześniejszego przechowywania w segregatorze.

Nie sposób w tym miejscu omówić szczegółowo całego zbioru akt osobowych, który obejmuje blisko 160 teczek. Na potrzeby publikacji przeanalizowane zostaną wybrane, powtarzające się w wielu teczkach dokumenty, o utylitarnym dla badań charakterze. Należy mieć jednak na uwadze, że większość wspomnianych poniżej dokumentów z czasem uległo zmianie – kwestionariusze personalne zawierały inne komplety pytań, odchodzono też od ponownego wykorzystywania niemieckich dokumentów do drukowania polskich formularzy.

I. Ikonografia

W części teczek zachowały się fotografie. Podpięte są bezpośrednio pod dokumentację za pomocą zszywek lub luźno umieszczone w teczce. Stan zachowania określam jako dobry – występują niewielkie uszkodzenia, które nie wpływają na odbiór fotografii.

II. Wykaz apteki

Wykazy zawierają szczegółowe informacje o przejmowanej po wojnie aptece. Mają charakter ankiety złożonej z kilkudziesięciu punktów. Na podstawie dokumentów możliwe jest określenie stanu zachowania apteki i braków w wyposażeniu. Część aptekarzy skrupulatnie uzupełniała wszystkie dostępne pola formularza. W takim wypadku można ustalić także dodatkowe informacje – dotyczące niemieckiego właściciela apteki, a nawet obrotu apteki w 1939 r. i 1944 r.

III. Wykaz osobowy

Na podstawie dokumentów z tej kategorii można ustalić podstawowe dane, odbyte studia, przebieg pracy, działania podejmowane w czasie II wojny światowej, a także inne szczegółowe informacje. Tak jak w przypadku wykazu apteki – ankieta składa się z kilkudziesięciu pytań otwartych.

IV. Życiorysy

Najczęściej spisywane były odręcznie, jednak ich odczytanie nie stanowi większego problemu. Część osób dokonywała lakonicznego podsumowania swojej dotychczasowej kariery, a część zdecydowała się na szersze zgłębienie swojego życiorysu. Wybrane przykłady tego typu archiwaliów omówione zostaną w dalszej części pracy.

V. Legitymacje

Źródłem „pierwszego kontaktu”, które pozwala na zebranie podstawowych informacji odnośnie członków Okręgowej Izby Aptekarskiej we Wrocławiu są legitymacje. Oprócz imienia i nazwiska zawierają informacje o dacie i miejscu urodzenia oraz stanowisku w zawodzie. Legitymacje ważne były rok, jednak możliwe było ich przedłużenie o następne dwanaście miesięcy – wówczas wpisywano nową datę i informację uwierzytelniano odciskiem pieczęci.

VI. Inne dokumenty

Ostatnią kategorię tworzą dokumenty, których nie można skategoryzować do innych grup, ale posiadają dostateczną wartość źródłową by o nich wspomnieć. Dla przykładu – w teczce Ludwika Głodowskiego⁶ znaleźć można kwestionariusz dla aptekarzy Generalnego Gubernatorstwa, a także dokumenty potwierdzające zgłoszenie i wymeldowanie z pracy z okresu II wojny światowej.

Zebrane w Izbie Aptekarskiej dokumenty są bezcennym źródłem do badań nad dziejami aptekarzy. Zgromadzone w teczkach życiorysy pozwalają ustalić nie tylko powojenne losy przedstawicieli tego zawodu, ale również przebieg ich przedwojennej kariery, a nawet dzieciństwo. Reprezentatywnym przykładem jest sylwetka Janiny Bulikowskiej. Z opracowania pióra T. Pusiarskiego i S. Zdrojewskiego wynika jedynie, że wspomniana aptekarka w 1929 r. uzyskała dyplom i była pracowniczką warszawskiej apteki W. Kalickiego⁷. Wykorzystanie dokumentów z Izby Aptekarskiej pozwala na ustalenie licznych szczegółów jej życiorysu. Janina Bulikowska urodziła się 13 grudnia 1908 r. w Warszawie. W 1926 r. rozpoczęła studia na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończyła w 1929 r. Rozpoczęła praktykę w aptece Mieczysława Arndta⁸, a następnie pracowała w dwóch warszawskich aptekach. Przeniosła się do Koła (obecnie województwo wielkopolskie), gdzie rozpoczęła pracę w aptece Stanisławy Hellichowej⁹. 1 sierpnia 1948 r. zakończyła pracę w Kole i po miesiącu objęła posadę w Aptece Zdrojowej Ireny Wolskiej-Zarembiny¹⁰ w ówczesnych Solicach-Zdroju (ob. Szczawno-Zdrój, ul. Sienkiewicza 6).

⁶ Zob. T. Pusiarski, S. Z. M. Zdrojewski, *Aptekarze w Golgotcie Wschodu*, Pelplin 2002, s. 204–205.

⁷ Zob. Ibidem, s. 168–169.

⁸ Zob. Ibidem, s. 150–151.

⁹ Zob. Ibidem, s. 218–219.

¹⁰ Zob. Ibidem, s. 406–407.

Na podstawie dołączonego kwestionariusza osobowego wiemy także, że Janina Bulikowska była wdową oraz posiadała dziecko w wieku 12 lat (według stanu na 1949 r.). Odręcznie naniesione adnotacje są również cennym źródłem informacji. Na kwestionariuszu farmaceutki umieszczono numer jej legitymacji oraz – w osobnym miejscu – adnotację: „Wyjechała do Krakowa. Konarskiego 52”. Podobne dopiski znaleźć można na dokumentach z innych teczek. Dla przykładu, Tadeusz Degórski¹¹, który pracował we wrocławskiej aptece przy ul. św. Mikołaja 46¹² wyjechał do Warszawy. W przypadku gdy brak był szczegółowych informacji o miejscu wyjazdu pisano lakonicznie „wyjechał” lub szerzej – „wyjechał w niewiadomym kierunku”.

Równie interesujący jest życiorys Feliksa Sygalla¹³, który 21 sierpnia 1945 r. objął kierownictwo nad jeleniogórską apteką „Pod Gryfem”. Urodził się 20 października 1902 r. w Tarnopolu, gdzie pobierał edukację (1908–1911, 1912–1920). W 1920 r. rozpoczął praktykę w Stanisławowie, a cztery lata później powołany został do służby wojskowej w 6 Pułku Artylerii Ciężkiej we Lwowie. W latach 1925–1927 pracował jako asystent farmacji w aptece we Lwowie, po czym wyjechał na studia. Dyplom uzyskał w 1931 r. i do 1939 r. pracował jako kierownik apteki W. Wojtynkiewiczza w Krośnie. Walczył w kampanii wrześniowej, a następnie trafił do niewoli niemieckiej z której zbiegł. W latach 1939–1941 pracował w aptece w Tarnopolu, a od 1944 r. do 1945 r. piastował stanowisko kierownika apteki we Lwowie. Po wojnie osiadł na Dolnym Śląsku¹⁴.

Analiza dokumentacji przechowywanej w Dolnośląskiej Izbie Aptekarskiej pozwala na podjęcie szeregu studiów. Oprócz ogólnej refleksji naukowej nad powojenną kondycją dolnośląskiej farmacji warto pochylić się nad mniej oczywistymi zagadnieniami – biografistyką czy statystyką. Zachowane akta pozwalają prześledzić nie tylko losy aptekarzy ale i samych aptek, a przecież studia nad tą problematyką zapełniłyby występują-

¹¹ Zob. Ibidem, s. 182–183.

¹² Przed i w trakcie wojny działała tu Stadt-und Hospital-Apotheke. Zob. szerzej: K. Rosner-Leszczyński, „Zamknięte, uszkodzenia spowodowane nalotem”. *Działalność aptek w Festung Breslau (I 1945 – V 1945)*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka” 77, 2022, nr 2, s. 124, 134.

¹³ Zob. T. Pusiarski, S. Z. M. Zdrojewski, op. cit., s. 366–367.

¹⁴ Z uwagi na charakter niniejszego opracowania (analiza zasobu) oba biogramy sporządzone zostały głównie przy użyciu samodzielnie spisanych i opracowanych przez aptekarzy życiorysów. Nie ma przesłanek co do braku ich autentyczności, jednak w przypadku pogłębionych studiów nad dziejami dolnośląskiej farmacji wymagane jest skontrolowanie informacji z życiorysów ze stanem faktycznym. W tym celu wykorzystywać należy przedwojenną dokumentację przechowywaną w Archiwach Państwowych oraz poza nimi, a także dostępne opracowania, Kalendarze Farmaceutyczne i prasę specjalistyczną.

cą obecnie lukę badawczą. Interesujące wydaje się także przeprowadzenie przyczynkowych badań nad materiałem sfragistycznym i przeanalizowanie pieczęci stosowanych w dolnośląskich aptekach¹⁵. Wspomniana dokumentacja pozwala również – choć w niewielkim stopniu – ustalić przedwojenne losy aptek. Tym samym jest ona cennym uzupełnieniem dla starszego, choć wciąż aktualnego opracowania dziejów śląskiego aptekarstwa pióra Wilhelma Brachmanna¹⁶.

---

¹⁵ Ciekawe badania nad pieczęciami o innym charakterze, ale z podobnego okresu przeprowadził niedawno: A. Kłos, *Materiał sfragistyczny Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego*, [w:] *Triduum historicum. Początek końca czy początek „nowego świata”?*, red. K. Frączkiewicz, A. Klarman, Wrocław–Warszawa 2022, s. 297–322.

¹⁶ W. Brachmann, *Beiträge zur Apothekengeschichte Schlesiens*, Würzburg 1966 (*Beihefte zum Jahrbuch der Schlesischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Breslau*, 5).

Aneks

Akta członków byłej Izby Aptekarskiej we Wrocławiu¹⁷:

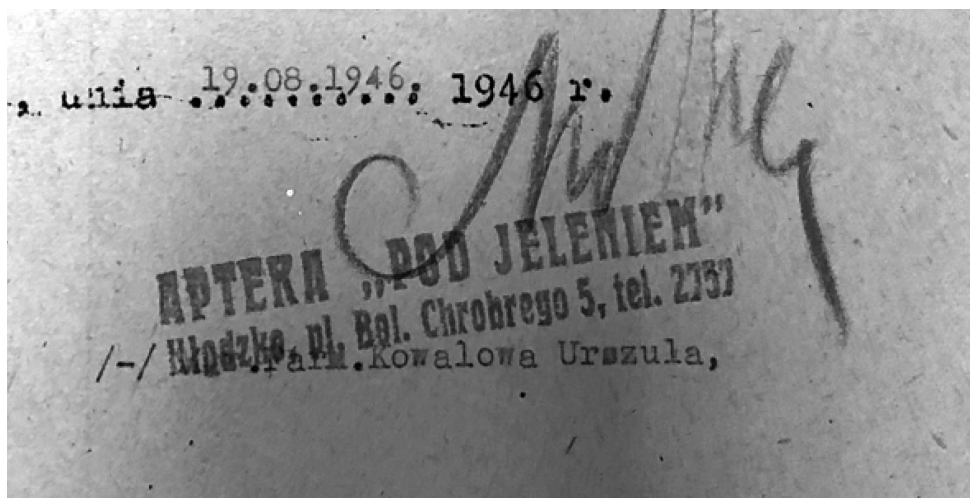
1. Anderski Zygmunt	38. Jamrozikowa Maria
2. Basyk Berta	39. Janiszewski Stanisław
3. Bielińska Anna	40. Jastalska Krystyna
4. Blumenfeld Jakub	41. Jezierski Bronisław
5. Bogajska Bogumiła	42. Kałużanka Halina
6. Borkowska Zofia	43. Kapłan Helena
7. Brugiel Eugeniusz	44. Kasner-Dwornicka Stefania
8. Bulikowska Janina	45. Kaszubski Bronisław
9. Celarek Irena	46. Keil Wanda
10. Chętnik Elżbieta	47. Kiełkiewicz Barbara
11. Chwieckówna Monika	48. Knopmacher Fryda
12. Degórski Tadeusz	49. Kopiasz Irena
13. Deisenberg-Gorzkowa Maria	50. Kotowszczykowa Halina
14. Dichter Maria	51. Kowalowa Urszula
15. Dreherowa Eustachia	52. Krasowska Jadwiga
16. Dubiński Jeremi	53. Krogulska Maria
17. Dudek Maria	54. Krystianpoier Salomon
18. Dul Anna	55. Krzyżanowska Rozalia
19. Dusza Agnieszka	56. Krzyżanowska Wanda
20. Eliszewski Feliks	57. Krzyżanowski Alfred
21. Fajnsztein Abram	58. Kubicki Stefan
22. Falkowska Łucja	59. Kubik Jadwiga
23. Ferber Michał	60. Kubik Władysław
24. Feuerstein Józef	61. Kuliga Tadeusz
25. Firko Felicja	62. Kunicki Antoni
26. Flisar Ignacy	63. Lachowicz Regina
27. Forlicz Krystyna	64. Lachowska Sabina
28. Gebhardt Maria	65. Lorek Marian
29. Glinka Jan	66. Lubczyński Witold
30. Głodowski Ludwik	67. Lutrowicz Henryk
31. Gorzka Kajetan	68. Łopuch Irena
32. Grabowska Teodora	69. Matulewicz Franciszek
33. Gradalski Stanisław	70. Matuszewska Krystyna
34. Gren Stanisława	71. Mazurkiewicz Irena
35. Habrowski Michał	72. Mazurkiewicz Jan
36. Hakstocka Róża	73. Miszewski Mieczysław
37. Iwanow Helena	74. Mizerska Maria

¹⁷ Opracowano na podstawie dołączonych do segregatorów list. Pominięto osobę zapisaną jako „Kubik” [brak imienia, przypisana paginacja].

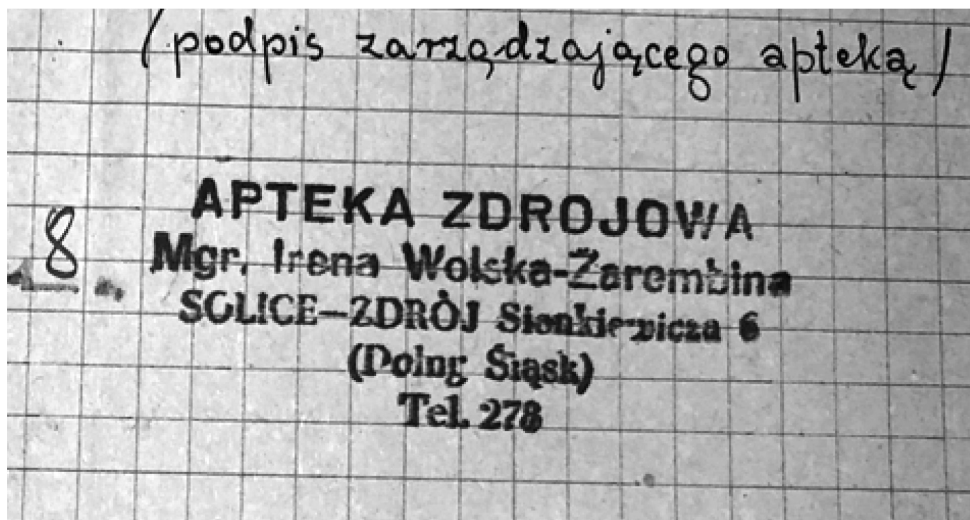
-
75. Mühlówna Helena	120. Strumpf Jan
76. Murut Wiktor	121. Strycharska Janina
77. Mykitko Maria	122. Strycharska Janina
78. Napierała Adam	123. Strzembicka Joanna
79. Napierała Adam	124. Suchecka Helena
80. Nartowska Anna	125. Sygall Feliks
81. Nikosiewicz Aleksandra	126. Szade Helmut
82. Okońska Stanisława	127. Tarantur Zina
83. Orłowski Aleksander	128. Tomaszewska Józefa
84. Orłowski Bogusław	129. Tomaszewska Józefa
85. Ostrowska Karolina	130. Torski Benno
86. Palczewska Anna	131. Trutyńska Maria
87. Palek Bronisława	132. Turkiewicz Maria
88. Pałubiński Zygmunt	133. Tuszyńska Jadwiga
89. Parczewska-Borówkowa Zofia	134. Urbanowicz Władysław
90. Pastuszek Józef	135. Wache Monika
91. Paszkiewicz Bronisława	136. Wang Emilia
92. Patraszewski Jan	137. Weinraub Mojżesz
93. Piekielny Wojciech	138. Weinstein Dawid
94. Pierkowska Henryka	139. Weiss Alfons
95. Placko-Bira Halina	140. Wiechowicz Jerzy
96. Płuciennik-Dragan Eugenia	141. Wietchy Kazimiera
97. Podoszyn Józef	142. Witting Hugo
98. Pogorzelska Zofia	143. Wleklík Krystyna
99. Poks Mateusz	144. Wolańska Maria
100. Polanicki Henryk	145. Wolski Waclaw
101. Poleszczuk Jadwiga	146. Wyżykowska Stanisława
102. Popiel Helena	147. Young Irena
103. Popowska Zofia	148. Zacharzewska Alina
104. Preseler Oskar	149. Zacharzewska Alina
105. Prussak Helena	150. Zafran Szprincia
106. Rapczyński Marian	151. Zamrozowa Maria
107. Rogiński Szymon	152. Zarębski Romuald
108. Romer Ignacy	153. Zaryczańska Janina
109. Romer Paweł	154. Zgadżaj Eugeniusz
110. Romer Rebeka	155. Zgadżaj Eugeniusz
111. Różanowska-Piątkowa Irena	156. Zimmer Elżbieta
112. Rudek Gizela	157. Zwierzchowska Ewa
113. Samotij Dioniza	158. Żarecki Stanisław
114. Sarnecki Henryk	159. Żmijewska-Kozłowska Seweryna
115. Skąpska Krystyna	160. Żurowska Maria
116. Słomska Janina	161. Żyżyński Włodzimierz
117. Słupczyńska Wincentyna	
118. Sozańska Irena	
119. Stankiewicz Karolina	

Ilustracje

Il. 1. Pieczęć apteki „Pod Jeleniem” w Kłodzku. Źródło: Teczka Urszuli Kowalowej. Karta rejestracyjna personelu apteki.

Il. 2. Pieczęć Apteki Zdrojowej w Solicach-Zdroju (ob. Szczawno-Zdrój). Źródło: Teczka Janiny Bulińskiej. Zgłoszenie.

206

W y k a z   o s o b o w y.

Imię i nazwisko *Krystyna Skąpska*

Data urodzenia *8. VII - 1913 rok*

Miejsce urodzenia *Bałuca, pow. Lask.*

Pracodawcy *Włosa Franciszek i Helena Łajzcomi*

Obywatelstwo państwowe *Polskie*

" narodowe *Polskie*

" partyjne

- 9) Wyznanie *rym - kat.*
- 10) Stopień naukowy *magister farmacji*
- 11) " zawodowy *farmaceutka*
- 12) Studia (uniwersytet, kursy, od-do) *Uniwersytet J. Piłsudskiego w Warszawie*
- 13) Data dyplomu *26. IX - 1936 roku*
- 14) Praktyka (w aptece od-do) *od dn. 20. X 1936 roku do dn. 15. IX 1943 roku*
- 15) Pracodawca
- 16) Pracodawca
- 17) Nr. legitymacji Izby Aptekarskiej z czasów okupacji *# 761*
- 18) Co Kolega robił w sierpniu 1939r. *przepracował w Warszawie J. Golembiński w Wilce 5*
- 19) Stosunek do służby wojskowej w W.P. lub obcym
- 20) Praca zawodowa w czasie okupacji *Apteka H. Przewoźni Gierochin*
- 21) " wojskowa " " "
- 22) polityczna praca " " "
- 23) społeczna praca " " "
- 24) inna " " "
- 25) posiadane order i odznaczenia polskie
- 26) Poszkodowanie osobiste przez okupantów *Skazanie na 2 lata więzienia 28. IX 1939 roku*
- 27) " majątkowe " " *strata mienia z wyłączeniem w Warszawie*
- 28) Przez kogo (instytucje, władze) i kiedy delegowany na Dolny Śląsk *Województwo Śląskie w Warszawie*
- 29) Czynności wykonywane obecnie na dolnym Śląsku *dyrektorka Apteki pod polską Kuchnią w Kuchnie 15*
- 30) Ewentualne życzenia osobiste
- 31) Uwagi Inspektora
- 32) Uwagi ogólne
- 33) " Izby

Mag. K. Skąpska
podpis

Wyszczególnienie z Dolnego Śląska

apteka pod Jeleniem w Kuchnie 15

II. 3. Wykaz osobowy. Źródło: Teczka osobowa Krystyny Skąpskiej.

Streszczenie

Artykuł omawia zasób zgromadzony w Dolnośląskiej Izbie Aptekarskiej we Wrocławiu. Analizie poddane zostało blisko 160 teczek z aktami osobowymi, na podstawie których wyróżniono i scharakteryzowano różne typy dokumentacji. Zaprezentowano także przykładowe sylwetki dolnośląskich aptekarzy, które opracowane zostały na podstawie opisywanego zasobu. W ten sposób przedstawiono wartość zgromadzonych w Izbie dokumentów i nakreślono perspektywy badawcze z pogranicza historii farmacji i historii lokalnej.

SŁOWA KLUCZOWE: Izba Aptekarska, Wrocław, archiwum, aptekarze.

Summary

The article discusses the holdings of the Lower Silesian Pharmacy Chamber in Wrocław. Almost 160 folders with personal files were analysed, on the basis of which different types of documentation were identified and characterised. Exemplary biographies of Lower Silesian pharmacists were also presented, which were based on the described resource. In this way, the value of the documents collected in the Chamber is presented and research perspectives from the borderline of the history of pharmacy and local history are outlined.

KEY WORDS: Chamber of Pharmacy, Wrocław, archive, pharmacists.

BIBLIOGRAFIA

Źródła

Okręgowa Izba Aptekarska we Wrocławiu

- Zbiór dokumentów luźnych (brak sygnatur)

Literatura

Piątkowska J., *Dolnośląska Izba Aptekarska*, [w:] *Dzieje Farmacji Dolnośląskiej 1945–2000*, red. J. Pluta, J. Piątkowska, Wrocław 2001, s. 33–54.

Pluta J., Gubrynowicz O., *Przekształcenia organizacyjne w zaopatrzeniu farmaceutycznym na Dolnym Śląsku*, [w:] *Dzieje Farmacji Dolnośląskiej 1945–2000*, red. J. Pluta, J. Piątkowska, Wrocław 2001, s. 87–105.

Pusiarski T., Zdrojewski S. Z. M., *Aptekarze w Gólgocie Wschodu*, Pelplin 2002.

Rosner-Leszczyński K., „Zamknięte, uszkodzenia spowodowane nalotem”. *Działalność aptek w Festung Breslau (I 1945 – V 1945)*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka” 77, 2022, nr 2, s. 117–137.

Rutkowska E., *Polityka władz państwowych w Polsce wobec aptek i aptekarstwa w latach 1944–1951 na przykładzie województw: warszawskiego, białostockiego i śląskiego (kato-wickiego)*, Warszawa 2009.